

Fimmtudagur, 16. júní 2005

242. fundur samkeppnisráðs

Ákvörðun nr. 20/2005

Samruni FL Group hf., Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf.

I.

Málavextir

Með bréfi Gunnars Sturlusonar hrl. dags. 21. febrúar 2005 var Samkeppnisstofnun tilkynnt um samruna Flugleiða hf. (nú FL Group hf.), Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf., sbr. 3. mgr. 18. gr. samkeppnislaga. Bréfinu fylgdi samrunaskýrsla, þar sem framsetning miðast við viðauka í reglum nr. 930/2001 um tilkynningu samruna¹.

Samkeppnisstofnun óskaði eftir frekari upplýsingum og gögnum, sbr. bréf stofnunarinnar, dags. 7. mars 2005, til samrunaaðila. Svör f.h. samrunaaðila bárust með bréfum Baldurs Haraldssonar f.h. Bláfugls, dags. 10. mars 2005, (hér eftir nefndar upplýsingar Bláfugls) og Óttars Pálssonar hdl. f.h. FL Group, dags. 14. mars. 2005 (hér eftir nefndar upplýsingar FL Group). Með bréfi dags. 18. mars 2005 tilkynnti Samkeppnisstofnun málsaðilum að stofnunin teldi ástæðu til frekari rannsóknar á samkeppnislegum áhrifum samrunans, sbr. 4. mgr. 18. gr. samkeppnislaga. Upphaf þriggja mánaða frests samkeppnisyfirvalda til að taka afstöðu til samrunans miðast því við þann dag, sbr. sama lagaákvæði. Frekari gögn frá samrunaðilum bárust með bréfi Ólafs Ara Jónssonar hdl., dags. 6. maí 2005.

Með bréfi Samkeppnisstofnunar, dags. 9. maí 2005 var frumathugun stofnunarinnar send málsaðilum og þeim gefinn kostur á að koma að athugasemdum sínum og skýringum. Athugasemdir málsaðila bárust Samkeppnisstofnun með bréfi Gunnars Sturlusonar hrl., dags. 23. maí 2005. Skýringar samrunaaðila hafa einnig komið fram á fundum þeirra með fulltrúum Samkeppnisstofnunar. Þá hafa fulltrúar Samkeppnisstofnunar átt viðtöl og aflað upplýsinga á annan hátt frá ýmsum aðilum á markaðnum, s.s. keppinautum samrunaaðila á viðkomandi mörkuðum, viðskiptavinum o.fl. Að því marki sem samkeppnisráð telur upplýsingar og viðhorf þessara aðila skipta máli fyrir niðurstöður þessa máls er þess getið í ákvörðun þessari.

---

¹ Viðauki með skrá yfir upplýsingar sem þurfa að koma fram í tilkynningu til Samkeppnisstofnunar um samruna fyrirtækja (samrunaskrá).

II. Niðurstöður

Á fundi samkeppnisráðs þann 16. júní 2005 var ákvörðun tekin í máli þessu. Þátt í fundinum tóku Kirstín Flygenring, Atli Freyr Guðmundsson, Ragnheiður Bragadóttir og Sigurbjörn Þorbergsson.

1.

Með tveimur samningum um kaup á hlutafé, báðum dags. 8. febrúar 2005, keyptu FL Group annars vegar 84,24% af útgefnu hlutafé í Bláfugli og hins vegar allt útgefið hlutafé í Flugflutningum. Samkvæmt samningunum nam kaupverð á Bláfugli tæplega [...]² kr. og Flugflutningum rúmlega [...]³ kr. FL Group er móðurfélag 13 dótturfélaga sem starfa aðallega á sviði flutninga, flugrekstrar og ferðapjónustu. Á meðal dótturfélaga FL Group er Flugleiðir-Frakt ehf. en eins og nánar verður gerð grein fyrir í eftirfarandi umfjöllun sinnir félagið ásamt Icelandair ehf. (systurfélagi Flugleiða-Frakt) áætlunarflugi með frakt milli Íslands og áfangastaða í Evrópu og Norður-Ameríku. Bláfugl er fraktflugfélag sem sinnir aðallega flutningum fyrir UPS hraðsendingafyrirtækið innan Evrópu. Félagið sinnir einnig fraktflugi milli Íslands og Evrópu í samstarfi við Flugflutninga.

Í gögnum málsins kemur fram að velta FL Group á árinu 2004 hafi numið 42.587 milljónum kr., þar af hafi velta Flugleiða-Fraktar verið 4.772 milljónir kr. Velta Flugflutninga nam hins vegar tæplega [...]⁴ kr. á árinu og velta Bláfugls um USD [...]⁵ þús. eða um [...]⁶ íslenskra króna miðað við 64 kr. gengi USD. Með hliðsjón af framangreindu telur samkeppnisráð ljóst að framangreindir samningar feli í sér samruna í skilningi 4. og 18. gr. samkeppnislaga og fellur samruninn undir samrunaeftirlit 18. gr. laganna, þar sem veltuskilyrði ákvæðisins er uppfyllt.

2.

Í kjölfar rannsóknar á samkeppnislegum áhrifum samrunans er það mat samkeppnisráðs að tilefni sé til íhlutunar vegna hans á grundvelli 18. gr. samkeppnislaga. Samkeppnisráð telur að starfsemi Flugflutninga og síðar tilkoma Bláfugls hafi aukið samkeppni á markaðnum fyrir fraktflug til og frá Íslandi. Þannig hefur Bláfugl veitt öðrum keppinautum sínum, þ. á m. Flugleiðum-Frakt, harða verðsamkeppni í flutningum á flugfrakt milli Íslands og áfangastaða í Evrópu.

Með hliðsjón af þessu mati samkeppnisyfirvalda hafa átt sér stað viðræður milli Samkeppnisstofnunar og fulltrúa samrunaaðila og hafa viðræðurnar leitt til sáttar á

---

² Fellt út vegna trúnaðar.

³ Fellt út vegna trúnaðar.

⁴ Fellt út vegna trúnaðar.

⁵ Fellt út vegna trúnaðar.

⁶ Fellt út vegna trúnaðar.

milli aðila, sbr. 18. gr. reglna um málsmeðferð samkeppnisyrvalda nr. 922/2001. Sáttin felur í sér að FL Group, Bláfugl og Flugflutningar hlýti þeim skilyrðum sem fram koma í eftirfarandi ákvörðunarorði.

Tilgangur þessara skilyrða er að tryggja að full og óskoruð samkeppni muni ríkja milli Flugleiða-Fraktar annars vegar og Bláfugls og Flugflutninga hins vegar. Til að stuðla að þessu verður þessum fyrirtækjum bannað að hafa með sér hvers konar samvinnu sem takmarkað getur samkeppni. Einnig eiga skilyrðin að tryggja að Bláfugl og Flugflutningar starfi að öllu leyti sjálfstætt á markaðnum og að samruninn raski ekki samkeppni.

III.

Ákvörðunarorð:

„Til að koma í veg fyrir röskun á samkeppni, með vísan til markmiðs samkeppnislaga, og til að tryggja virka samkeppni á mörkuðum fyrir fraktflutninga í flugi til og frá Íslandi er kaupum FL Group hf. á Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. sett eftirfarandi skilyrði á grundvelli 18. gr. samkeppnislaga nr. 8/1993:

1. gr.

FL Group hf. skal tryggja að fullur rekstrarlegur og stjórnunarlegur aðskilnaður verði á milli Flugleiða-Fraktar ehf. annars vegar og Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. hins vegar. Skulu Bláfugl hf. og Flugflutningar ehf. rekin sem sérstakar lögpersónur eða lögpersóna komi til samruna þessara fyrirtækja.

Stjórnarmenn og starfsmenn Flugleiða-Fraktar ehf. og Icelandair ehf. skulu ekki sitja í stjórn eða varastjórn Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. Á sama hátt er stjórnarmönnum og starfsmönnum Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. óheimilt að sitja í stjórn eða varastjórn Flugleiða-Fraktar ehf. og Icelandair ehf. Hið sama gildir um þá sem eru makar umræddra stjórnarmanna og starfsmanna, skyldir þeim eða mægðir í beinan legg eða systkini þeirra. Ákvæði þessarar málsgreinar koma ekki í veg fyrir að sömu einstaklingar sitji í stjórnnum og varastjórnnum Bláfugls hf. og/eða Flugflutninga ehf.

Ákvæði 1. og 2. mgr. koma ekki í veg fyrir samræmda stefnu og sameiginlegar ákvarðanir um meiriháttar fjárfestingu þeirra aðila sem ákvörðun þessi varðar, s.s. kaup á flugvélum og fjármögnun slíkrar fjárfestingar, sem og leigu og/eða sölu á flugvélum. Þá koma sömu ákvæði ekki í veg fyrir að þeir eigi viðskipti sín á milli gegn eðlilegu endurgjaldi eins og um óskylda aðila væri að ræða. Ennfremur koma umrædd ákvæði ekki í veg fyrir viðskipti þeirra hvers í sínu lagi við önnur dótturfélög FL Group hf. gegn eðlilegu endurgjaldi eins og um óskylda aðila væri að ræða.

2. gr.

Flugleiðum-Frakt ehf. annars vegar og Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. hins vegar er óheimilt að hafa með sér hvers konar samvinnu eða grípa til samstilltra aðgerða um eftirfarandi atriði á markaðnum fyrir fraktflutninga milli Íslands og áfangastaða erlendis:

- 1. Viðskiptakjör**
- 2. Eðli þjónustu og þjónustuframboð**
- 3. Markaðsmál, viðskiptastefnu og viðskiptaáætlanir**
- 4. Viðskiptavini og sölusvæði.**

3. gr.

Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. er óheimilt að veita Flugleiðum-Frakt ehf. upplýsingar um viðskipti félaganna og viðskiptavini á markaðnum fyrir fraktflutninga í flugi til og frá Íslandi, þ.m.t. um viðskipti og/eða viðskiptakjör einstakra viðskiptavina. Einnig er félögunum óheimilt að veita Flugleiðum-Frakt ehf. upplýsingar um þau atriði sem tilgreind eru í 2. gr. þessa ákvörðunarorðs.

Flugleiðum-Frakt ehf. er á sama hátt og segir í 1. mgr. þessarar greinar óheimilt að veita Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. upplýsingar um viðskipti og/eða viðskiptakjör einstakra viðskiptavina félagsins. Einnig er Flugleiðum-Frakt ehf. óheimilt að veita Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. upplýsingar um þau atriði sem tilgreind eru í 2. gr. þessa ákvörðunarorðs.

FL Group hf. og dótturfélögum þess er óheimilt að miðla ofangreindum upplýsingum á milli Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. annars vegar og Flugleiða-Fraktar ehf. hins vegar.

Skulu hlutaðeigandi starfsmenn FL Group hf., Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. undirrita sérstaka yfirlýsingu um þagnarskyldu og trúnað. Skulu afrit þessara yfirlýsinga send Samkeppnisstofnun.

4. gr.

Verð og viðskiptakjör Flugleiða-Fraktar ehf., Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. skulu vera almenn, gagnsæ og hlutlæg þannig að aðilar sem eiga í sams konar viðskiptum við umrædd félög skulu njóta sambærilegra viðskiptakjara. Almennar upplýsingar um verð og viðskiptakjör skulu vera aðgengilegar hjá félögunum. Þá er þeim aðilum sem ákvörðun þessi varðar óheimilt með sértækum aðgerðum að grípa til ráðstafana sem miða að því að þeir viðhaldi eða efli markaðsráðandi stöðu í flugflutningum á leiðum milli Íslands og áfangastaða erlendis í skilningi 11. gr. samkeppnislaga nr. 8/1993 með síðari breytingum.

5. gr.

Flugleiðum-Frakt ehf., Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. er óheimilt að tvinnna saman sölu á flutningum í flugi á leiðum milli Íslands og áfangastaða erlendis. Með þessu er t.a.m. átt við að Flugleiðum-Frakt ehf. er óheimilt að setja það sem skilyrði gagnvart kaupendum á flutningaþjónustu í flugi á milli Íslands og Norður-Ameríku að þeir kaupi einnig flugflutninga milli Íslands og Evrópu sé um þá að ræða.

Ákvæði 1. mgr. kemur þó ekki í veg fyrir að Flugleiðir-Frakt ehf. annars vegar og Bláfugl hf. og Flugflutningar ehf. hins vegar geri samninga við kaupendur á flutningaþjónustu um flutninga til fleiri en eins áfangastaðar þeirra.

6. gr.

Keppinautum Flugleiða-Fraktar ehf., Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. skal standa til boða flutningarými hjá félagunum til endursölu fyrir aðra farmflytjendur milli Íslands og áfangastaða erlendis. Skulu slíkir samningar kynntir Samkeppnisstofnun.

7. gr.

Meðal annars til að stuðla að því að 1. og 2. gr. ákvörðunarorðs þessa nái fram að ganga verður Bláfugli hf. og (eftir atvikum) Flugflutningum ehf. skylt fram til 1. júlí 2007 að kaupa flugafgreiðslu og tengda þjónustu af öðrum flugafgreiðsluaðila en Flugþjónustunni á Keflavíkurflugvelli ehf., enda séu verð og viðskiptakjör þess aðila vegna þjónustunnar sambærileg því sem Bláfugli hf. kynni að bjóðast hjá Flugþjónustunni á Keflavíkurflugvelli ehf.

8. gr.

Flugleiðum-Frakt ehf., Bláfugli hf. og Flugflutningum ehf. er óheimilt að segja upp núgildandi viðskiptasamningum einhliða til að hækka verð á flugflutningaþjónustu. Þá skulu framangreindir aðilar tilkynna allar almennar breytingar á verði og viðskiptakjörum sínum til Samkeppnisstofnunar.

9. gr.

Núgildandi viðskiptasamningar Flugleiða-Fraktar ehf., Bláfugls hf. og Flugflutninga ehf. sem innihalda ákvæði sem lagt er bann við skv. 4. og 5. gr. þessa ákvörðunarorðs eru ógildir. Við gerð nýrra samninga við viðskiptavini skal taka mið af framangreindum skilyrðum þessa ákvörðunarorðs.

10. gr.

FL Group hf., Bláfugl hf. og Flugflutningar ehf. skulu kynna ákvörðun þessa og hvað í henni felst fyrir starfsmönnum félaganna, eigendum og stjórnarmönnum innan eins mánaðar frá birtingu hennar. Þá skulu

framangreind félög upplýsa Samkeppnisstofnun um framkvæmd á ákvörðun þessari innan tveggja mánaða frá birtingu hennar.

11. gr.

Samkeppnisráð mun í síðasta lagi 1. júlí 2007 taka afstöðu til þess á ný hvort breyttar aðstæður á markaði fyrir flugflutninga milli Íslands og áfangastaða erlendis gefi tilefni til að framangreind skilyrði verði tekin til endurskoðunar. Brot á skilyrðum sem sett eru í ákvörðun þessari varða stjórnvaldssekt og/eða refsingu skv. viðurlagakafla samkeppnislaga.